

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ETNOGRAFIA POLSKA
XXXVIII

Zeszyt 1-2

Warszawa
1994

REDAKTOR: WANDA PAPROCKA
ZASTĘPCA REDAKTORA: IWONA KABZIŃSKA-STAWARZ

Członkowie Rady Redakcyjnej: Maria Biernacka, Mirosława Drozd-Piasecka,
Zbigniew Jasiewicz

Adres Redakcji: 00-140 Warszawa, Al. Solidarności 105

Koncepcja okładki: Iwona Kabzińska-Stawarz

Na okładce wykorzystano reprodukcję fotografii wykonanej przez hr. Augustynę Zamoyską
pt. „Po tolerancji religijnej. Z okolic Włodawy” (brak bliższych danych). Zdjęcie ze zbiorów
Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie, depozyt J.J. Michalskich

Korekta: Autorzy

Wydanie publikacji dofinansowano
przez Komitet Badań Naukowych

Etnografia Polska © Copyright 1994. All Rights Reserved
All Papers and Photos are copyright to their authors and to *Etnografia Polska*

Printed in Poland

PL ISSN 0071-1861

Skład i druk: *Zakład Wydawniczy Letter Quality*
Warszawa, ul. Bryłowska 35/38
Zam. nr 24/94. Objętość ark. wyd. 21,5. Nakład 500 egz. Papier offset 80 g

SPIS TREŚCI

ARTYKULY

Część I

Marian Grzegorz Gerlich – „Śląska krzywda” – przejaw zbiorowego poczucia poniżenia wśród górnośląskiej ludności rodzimej (okres międzywojnia)	5
“Silesian injustice” – a sign of common sense of abasement among Upper Silesian native population in the years 1922–1939	24
Halina Gerlich – Obrazy świata minionego – osvajanie Ziemi Zachodnich. Analiza jednego przypadku w świetle relacji autobiograficznych	25
Images of the world bygone – Taming of west Lands. Analysis of the one case in the light of autobiographical narrations	50
Dągnosław Demski – Naliboki i Puszcza Nalibocka – zarys dziejów i problematyki Naliboki and the Forest of Naliboki. Outline of history and problems	51
Iwona Kabzińska-Stawarz – „I po co ta granica?”	79
“Is the frontier really necessary?”	104
Andrzej Woźniak – Jeszcze o „Tygodniku Polskim” i tyfliskiej Polonii	107
More about “The Polish Weekly” and the Polish colony in Tbilisi	112

Część II

Antoni Kuczyński – Korzenie i współczesność polskich badań etnologicznych w Afryce Origins and the present in Polish ethnological researches in Africa	113
Maciej Ząbek – Psychoterapia w kultach zaar w Sudanie	161
Psychotherapy in the Zār cults in Sudan	185

Część III

Iwona Kabzińska-Stawarz – Współzawodnictwa w sytuacjach granicznych. Część II Competitions in liminal situations. Part II	187
	218

NEKROLOGI

Maria Gładyszowa (27.07.1912 – 23.03.1994) – <i>Zofia Szromba-Rysowa, Danuta Tylkowa</i>	221
--	-----

KRONIKA

Konferencja Międzynarodowej Komisji do Badania Kultury Ludowej w Karpatach i na Bałkanach. Lwów, 29 XI – 1 XII 1993 r. – <i>Danuta Tylkowa, Krystyna Hermanowicz-Nowak</i>	225
Francuskie badania dziedzictwa kulturowego – <i>Bronisława Kopczyńska-Jaworska</i>	228
III Międzynarodowa Sesja „Duchowość narodów Europy Środkowo-Wschodniej. Eros i Thanatos”, cz. II, Lublin, 19–22 kwietnia 1994 r. – <i>Iwona Kabzińska-Stawarz</i>	233

RECENZJE I OMÓWIENIA

Wojciech Burszta, Krzysztof Piątkowski, O czym opowiada antropologiczna opowieść, Instytut Kultury, Warszawa 1994, ss. 184, il. 18 – <i>Teresa Karwicka</i>	241
Jadwiga Kucharska, Poszukiwanie tożsamości kulturowej ludności kaszubskiej w Polsce i Kanadzie, Łódź 1993, ss. 136 – <i>Barbara Bazielić</i>	246
Lech Mróz, Geneza Cyganów i ich kultury, Wydawnictwa Redakcji „Historia pro Futuro”. Rozprawy, t. III, Warszawa 1992, ss. 295, mapa 1 – <i>Andrzej Woźniak</i>	247
Antoni Kuczyński, Syberia – czterysta lat polskiej diaspory. Antologia historyczno-kulturowa, Ossolineum, Wrocław 1993, ss. 435, il. 80, indeks nazwisk – <i>Leszek Dzięgiel</i>	251
Kobieta i społeczeństwo na ziemiach polskich w XIX wieku. Zbiór studiów, Instytut Historyczny UW, Warszawa 1990, A. Żarnowska, A. Szwarc (red.), t. 1, ss. XI + 246; Kobieta i edukacja na ziemiach polskich w XIX i XX wieku. Zbiór studiów, Instytut Historyczny UW, Warszawa 1992, A. Żarnowska, A. Szwarc (red.), t. 2, cz. 1, ss. 283, cz. 2, ss. 345 – <i>Adam Walaszek</i>	255
Elżbieta Mazur, Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa 1921–1939. Materialne warunki bytu robotników i inteligencji, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa 1993, ss. 175, fot. 15, rys. 47, tab. XI, wykresów 13 – <i>Andrzej Woźniak</i>	261
Irena Turnau, European occupational dress, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa 1994, ss. 204, il. 58 – <i>Barbara Bazielić</i>	264
„Pro Georgia. Prace i materiały do dziejów stosunków gruzińsko-polskich”, z. II, 1992, Warszawa, ss. 72, fot. 13, Towarzystwo Gruzkańsko-Polskie – <i>Urszula Doroszewska</i>	266
„Zeszyty Łużyckie”, nr 1–8: 1994 – <i>Ewa Siatkowska</i>	268

Etnografia Polska is regularly listed in the *International Current Awareness Service: Anthropology*. Selected material is indexed in the *International Bibliography of Social and Cultural Anthropology*.